

Innledning

Jugendstil var en kunstretning som oppstod for ca. 100 år siden i mange europeiske land. Stilen fikk ulike navn, for eksempel Art nouveau i Belgia og Frankrike, Modern Style i Skottland, Modernisme i Katalonia, Secession i Østerrike eller Liberty i Italia. På den tiden utviklet industrien seg raskt. Maskiner ble brukt oftere og også nye bygningsmaterialer som for eksempel stål, og nye typer

energi som elektrisitet og olje. Jugendstil-kunstnere benyttet disse nye elementene til å skape gjenstander og bygninger som samtidig både var vakre og praktiske. Naturen, planter og dyr var tema som ble benyttet av kunstnerne. De fant også inspirasjon fra historien, legender og eventyr fra sin region.

Reseau Art Nouveau Network er en stor gruppe med mennesker som arbeider i 15 europeiske byer. Vi deler alle en lidenskap: Jugendstilen. Noen av oss arbeider på museum, andre er arkitekter som restaurerer bygninger, eller er kunsthistorikere som studerer kunstnere og deres kunstverk. Kort sagt ønsker vi alle å få vite mer om bygninger, møbler og ting som ble laget for 100 år siden. Gjennom Reseau Art Nouveau Network studerer vi jugendstilen i byene vi samarbeider med. Sammen skriver vi bøker, lager moter og skaper utstillinger. Vi bestemte oss også for å lage dette hefte slik at du kan ha det gøy og oppdage jugendstilen både i din by og i andre europeiske byer.

Den Europeiske union knytter sammen 15 europeiske land som har bestemt å samarbeide på mange ulike måter: i politikk, økonomi, industri, vitenskap, sport, undervisning og kultur. Den Europeiske union og Europakommisjonen har støttet Reseau Art Nouveau Network ved å gi oss noen av pengene vi trenger til arbeid, til å dele ideer, utgi bøker, skape utstillinger og å vise jugendstilen til barn og voksne.

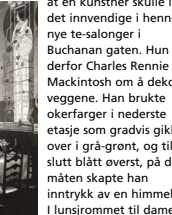
Reseau Art Nouveau Network

Helsinki Finlands nasjonalmuseum

Tre unge arkitekter, Herman Gesellius, Armas Lindgren og Eliel Saarinen tegnet Finlands Nasjonale Museum. Grå granitt, solide og vakre materialer var spesielt valgt. Dersom du kikker nærmere, så ser du mange spennende detaljer. Noen av dem var laget på stedet av lokale håndverkere. Der er ville dyr (ekorn, bjørner og rever), men også furukongler fra skogen hvor disse dyrene lever. Du kan også gjenfinne figurer fra eventyr og det finske eposet Kalevala. I midten av bygningen er der et høyt, spisst tårn som hjelper deg til å finne museet.

Glasgow Te-salongene i Glasgow

På 1890-tallet var det i Glasgow svært mange te-salonger. En av eierne, frøken Cranston ønsket at en kunstner skulle lage det innvendige i hennes nye te-salonger i Buchanan gaten. Hun bad derfor Charles Rennie Mackintosh om å dekorere veggene. Han brukte okerfarger i nederste etasje som gradvis gikk over i grå-grønt, og til slutt blått overst, på den måten skapte han inntrykk av en himmel. I lunsjrommet til damene tegnet Mackintosh en frise med hvite damer som var flettet sammen med rosebusker. Te-salongene åpnet 5.mai 1897 og ble straks svært populære. Suksessen fortsatte til 1918, deretter ble bygningen laget om til en bank.

Brussel Flora og Fauna

Dragebroen var bygget i 1901 og plassert på markedsplassen. Den har fått sitt navn fra de fire dragene i hjørnene. Broen var tegnet av arkitekt Jurij Zaninovic. Her er svaret: Sammenlign disse rekkverkene med tegningene. Flamingoen har en lang hals, hode og nebb. Hvor mange fugler ser du på balkongen? Er det blomster eller sommerfugler på den andre balkongen? Eller kanskje begge deler?

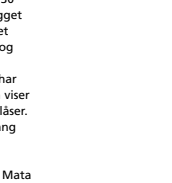

Palau Güell var bygget av Antoni Gaudí for Eusebi Güel. Han var svært begeistret for arkitekt Gaudí og bad han mer jevne mellomrom om i tegne noe for ham Antoni Gaudí bygget e fantastisk palass som bli familiens faste bosted. He hadde familien sin samling med antikviteter, he holdt de politiske møter konserter og gjestene kunne overnatte her Konstruksjonen ble svært dyr fordi arkitekter benyttet den fineste steinen, flott smijern og den beste tresorten i dette spesielle huset.

Barcelona Palau Güell

Reus Pere Mata sykehuset

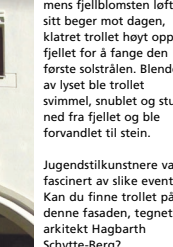
Jeg ble laget i 1898. Han som tegnet meg var den meget kjente arkitekten Lluís Domènech i Montaner. Jeg er et 30 meter høyt tårn, bygget av murstein, firkantet nederst, så rundere og med en stor tank på toppen. Som krone har jeg en værhanne som viser hvilken vei vinden blåser. Du kan se meg på lang avstand og jeg er antakelig det beste kjennetegn fra Pere Mata sykehuset hvor du finner meg. Vet du hva jeg er? Jeg er et vanntårn!

Terrassa Agrupació Regionalista

I 1905 tegnet arkitekten Lluís Muncunill en bygning kalt Agrupació Regionalista hvor kunstnere, forfattere, arkitekter og musikere kunne bo. Her fikk kunst- og musikklasser undervisning, og utstillinger ble arrangert. Dersom du har lyst til å finne ut mer om denne bygningen så se litt på bildet. Bygningen er laget av murstein. Dørene og vinduene er trekantet med buede hjørner. Denne formen blir kalt parabol. Taket har samme formen. Agrupació Regionalista fikk ikke stå lenge, fordi den ble revet ned allerede i 1954. Et postkontor ble bygget opp på samme stedet.

Ålesund Bergtrollen

Jugendstil-kunstnere var fascinert av slike eventyr. Kan du finne trollet på denne fasaden, tegnet av arkitekt Hagbarth Schytte-Berg?

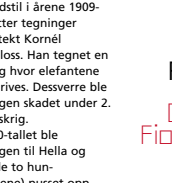
Voksne ser dem sjelden, men det finnes troll i Norge! De er store, stygge og dumme, men vokter fantastiske skatter. De liker ikke sollys og de kan bli så sinte at de sprekker! Det var en gang et troll som hadde en stor skattekiste full av gull og edelsteiner. En dag så trollet en glitrende solstråle. Trollet ville fange solen og låse den inn i hulen sin slik at skattene hans kunne glitre enda mer. En morgen, mens fjellblomsten løftet sitt beger mot dagen, klatret trollet høyt opp på fjellet for å fange den første solstrålen. Blendet av lyset ble trollet svimmel, snublet og stupt ned fra fjellet og ble forvandlet til stein.

Nancy Magnolia-lampen

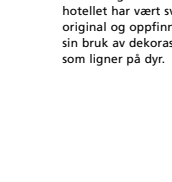

Denne lampen ble først tegnet for en stor utstilling, men siden ble den produsert i mange forskjellige varianter.

Budapest Elefantpalasset

Elefanthuset i den zoologiske hage i Budapest var bygget i jugendstil i årene 1909-1912 etter tegninger av arkitekt Kornél Neuschloss. Han tegnet en bygning hvor elefantene skulle trives. Dessverre ble bygningen skadet under 2. verdenskrig. På 1990-tallet ble bygningen til Hella og Zitas (de to hun- elefantene) pusset opp, både inne og ute, og tårnet ble gjenoppbygget. Elefantene sitt hjem ble til og med utvidet, nå har det også svømmebasseng, en dusj og en vekt hvor de blir veid.

Wien Secessionens utstillingspaviljong i Wien

Denne bygningen, bygget i 1909, har forretninger i første etasje, banker i andre etasje og leiligheter lenger opp i huset. Arkitektene Konstantins Pekséns og Artur Moedinger har benyttet svært verdifulle materialer. Ytterveggene er dekket med svart og grå granitt fra Finland og Sverige. Lyset i trappeoppgangen skinner gjennom blyglassvinduer som viser motiver som transport, handel, marinen, utdanning og visdom, det siste er symbolisert med en ugle. På hjørnet av bygningen er der et lite klokketårn. Du kan finne mange tilsvarende tårn i Riga.

Riga Klokketårnet

I 1897 grunnla en gruppe unge kunstnere en forening som de kalte Secession. Deres utstillingspaviljong var tegnet av arkitekten Joseph Maria Olbrich og var ferdig i 1898. Overalt i denne bygningen gjenkjennes naturen. Den forgylte metallkuppelen består av laurbærblad, og det ser ut som disse også vokser langs veggene. Forgylte slanger vrir og slynger seg på den hvite fasaden, likeså fra hodene til kvinnene over inngangsdøren. Der er ugler på sidene og firfisle både til venstre og høyre for inngangspartiet. Det ser ut som små skilpadder bærer den store blå vassen som står ved siden av trappene.

Wien Secessionens utstillingspaviljong i Wien

Denne bygningen, bygget i 1909, har forretninger i første etasje, banker i andre etasje og leiligheter lenger opp i huset. Arkitektene Konstantins Pekséns og Artur Moedinger har benyttet svært verdifulle materialer. Ytterveggene er dekket med svart og grå granitt fra Finland og Sverige. Lyset i trappeoppgangen skinner gjennom blyglassvinduer som viser motiver som transport, handel, marinen, utdanning og visdom, det siste er symbolisert med en ugle. På hjørnet av bygningen er der et lite klokketårn. Du kan finne mange tilsvarende tårn i Riga.

Reseau Art Nouveau Network

With the support of the Culture 2000 Programme of the European Union / Avec le soutien du Programme Culture 2000 de l'Union européenne

In collaboration with the European Union of Modernism / En collaboration avec l'Union européenne du Modernisme

With the participation of / Avec la participation de

ville de Nancy.

Alesund

Glasgow

Brussel

Nancy

Terrassa

Barcelona

Reus

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien

Helsinki

Riga

Budapest

Ljubljana

Provinsen Varese

Provinsen Varese

Ljubljana

Budapest

Wien